

Peeter ja Hunt

---

153. hooaeg

Peeter ja Hunt

**SERGEI PROKOFJEVI MUUSIKALINE MUINASJUTT
ÜHES OSAS**

LAVASTAJAD KATRIN PÄRN JA JANEK SAVOLAINEN

MUUSIKAJUHT JA DIRIGENT TAAVI KULL

DIRIGENT MARTIN SILDOS

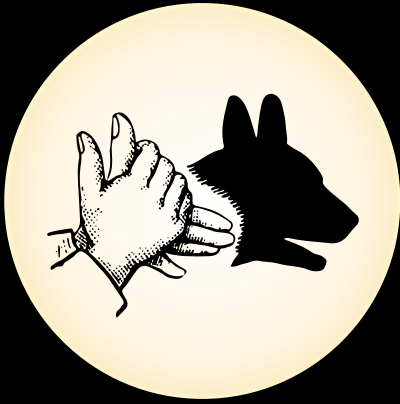
KUNSTNIK JANEK SAVOLAINEN

VALGUSKUJUNDAJA IMBI MÄLK

INSPISENT ANU LAANESAAR

ESIETENDUS 10. JAANUARIL 2023 VANEMUISE VÄIKESES MAJAS

LAVASTAJAD TÄNAVAD KADRI LEIVATEGIJAT

Osades Aivar Kallaste, Janek Savolainen või Matthew James Jordan,
Katrín Pärn, Julia Kaškovskaja või Külli Reinkubjas

Tegelased Peeter (viul), Linnuke (flööt), Part (oboe), Kass (klarnet),
Vanaisa (fagott), Hunt (metsasarv), Jahimees (timpanid)

Sergei Prokofjev (1891–1953) on üks olulisemaid vene heliloojaid. Teiste seas kuuluvad tema muusikateoste hulka seitse sümfooniat, ooperid „Armastus kolme apelsini vastu“ ja „Sõda ja rahu“ ning ballett „Romeo ja Julia“. Sümfooniline jutustus „Petja ja hunt“ on nende kõrval üks tema tuntumaid teoseid. Prokofjev kirjutas teose Moskva Lasteteatri tellimusel, et tutvustada noorele publikule klassikalist muusikat ja õpetada neid ära tundma erinevate orkestripillide hääli. Teose esmaettekannet toimus 1936. aasta mais, hiljem loodi selle ainetel ballett ning 1946. aastal tõi Walt Disney publiku ette ka samanimelise animafilmi. Aegade jooksul on „Petjat ja hunt“ esitanud arvukad maailmatasemel orkestrid ning jutustaja rolli täitnud riigipead, näitlejad, muusikud ja teised tuntud isikud.

Mängutehnika põhjal
jaotatakse pillid
sümfooniaorkestris
kolme rühma: keelpillid,
puhkpillid ja löökpillid.

Keelpillide valmistamiseks kasutatakse mitut liiki puitu: peamiselt vahtrat, kuuske ja musta pööki. Sümfooniaorkestri keelpillidel – viiulil, violal, tšellol ja kontrabassil – on neli keelt. Kui keeled poogna abil või sõrmega tõmmates võnkuma panna, teeb pill häält. Mida pikem on pillikeel, seda madalamat häält ta teeb, mida lühem, seda kõrgemat. Pillikeele helikõrgus sõltub ka selle jämedusest. Peenem keel teeb kõrgemat häält, jämedam madalamat häält. Pillikeeli valmistatakse metallist, loomasooltest või sünteetilisest materjalidest.

Viiul

Esimene tänapäeva viiuli sarnane pill valmistati 1497. aastal Bolognas Itaalias. Viiuli kereks on omapärase kujuga piklik kõlakast, mille kaane sees on kaks f-tähe kujulist kõlaava. Kõlakasti ülaosa külge kinnitub viiuli kael, mille küljes on omakorda keerdus pea. Viiuli pea alaosast käivad läbi häälestuspulgad, mida keerates saab pingutada viiuli keeli, et need hakkaksid helisema õigel kõrgusel. Mängimiseks asetab viiuldaja pilli vasakule rangluule ja toetab seda lõuaga. Viiuliga sarnaselt on ehitatud ka viola, tšello ning kontrabass.

Puhkpille valmistatakse puust või vasest (vahel ka mõnest muust metallist). Selle põhjal liigitatakse need puupuhkpillideks ja vaskpuhkpillideks. Puhkpilli puhudes läheb pillitorus võnkuma õhusammas, nii tekib pilli hääl. Pilli hääle kõrgust muudetakse õhusamba pikkust muutes: kõrgemate toonide jaoks õhusammast lühendatakse, madalamate toonide jaoks pikendatakse. Helikõrguse muutmiseks on puupuhkpillide torudes augud, mida saab sõrmede või klappidega kinni katta. Kui kõik augud on kinni kaetud, teeb pill kõige madalamat häält. Vaskpuhkpillide torudesse ei tehta auke, vaid pillitorule paigaldatakse erineva pikkusega torupikendeid ehk kroone, millesse õhusammas suunatakse ventiilide või pumpadega.

Flööt

Flööt on üks vanimaid muusikariistu. Nüüdisaegne flööt kujunes välja 17.–19. sajandi jooksul. Tänapäeval ei valmistata flööte põhiliselt mitte puust, vaid metallist. Flöödi toru üks ots on kinnine, teine lahtine. Kinnise otsa juures on aukhuulik, millesse puhutakse. Pillitorul on augud ja klapid. Lisaks harilikule flöödile on olemas ka teist liiki flööte, nende hulgas plokkflööt, mille torus olevaid auke suletakse või avatakse sõrmedega.

Oboe

Oboe on madalama häällega puupuhkpill kui flööt. Seda peetakse vanimaks orkestripilliks, kuna vanim partituur, kus on kirjas oboe partii, pärineb 1659. aastast. Nüüdisaegne oboe kujunes eelkõige islamimaade pillide eeskujul 17. sajandil. Oboe pillitoru otsas on kaksiklesthüulik, mis kinnitub pillitoru külge väikese torukese kaudu. Pillitorul on augud ja klapid, millega saab õhusamba pikkust reguleerida.

Klarnet

Klarnet on puupuhkpill, mille hääl võib ulatuda peaaegu sama kõrgele kui flöödil, kuid ta võib ka flöödist ja oboest madalamalt heliseda. Kuigi klarnet pärineb idamaadest, said klarneti sarnastest pillidest aegade jooksul paljude Euroopa rahvaste igapäevased muusikariistad. 17. sajandi lõpul valmisid saksa pillimeistri Johann Christoph Denneri käe all esimesed klarnetid, mis võeti kasutusele orkestrites. Klarnet on oboele sarnase ehitusega, oluline erinevus on klarneti ühekordne lesthuulik.

Fagott

Fagott on kõige madalama häälega puupuhkpill sümfooniaorkestris. Fagotil ja oboel on ühised eellased, esimesed nüüdisaegsele fagotile sarnased pillid valmistati 16. sajandi lõpul. Fagotte valmistatakse vahtrapuust. Pill koosneb kolmest üksikust torust, mis moodustavad ühe suure pillitoru, mille ülemine osa on kahekordne. Fagoti kaksiklesthuulik on peenikese s-kujulise toru kaudu ühenduses suure pillitoruga, millel on lugude mängimiseks augud ja klapid.

Metsasarv

Metsasarv on kõige suurema hääleulatusega vaskpuhkpill sümfooniaorkestris. Metsasarve laadsed pillid hakkasid kujunema jahisarve eeskujul 14. sajandil Worcesteris, Inglismaal. 19. sajandi alguses lisati metsasarvele valmistamisel kolm pumpventiili, sellisel kujul sai sellest oluline orkestripill. Metsasarve mängides tuleb paremat kätt hoida kõlalehtris. Nii saab kujundada pilli kõlatooni.

Sümfooniaorkestri kolmas pillirühm on **löökpillid**. Need jagunevad häälestuvateks löökpillideks, mis tekitavad ühe või mitme kindla kõrgusega heli, ja mittehäälestuvateks löökpillideks, mis teevad erinevaid kindla kõrguseta helisid. Erineva kõlavärvi saamiseks võib ühe ja sama pilli mängimiseks kasutada erinevatest materjalidest pulki või nuiasid.

Timpan

Timpanitel on pikk ajalugu, neid mängiti juba Vana-Egiptuse ja India õukondades. Timpan on ülesehituselt metallkatel, mis on kaetud pinguldatud nahaga. Mida suurema pinge all on timpani nahk, seda kõrgem on pilli hääl. Timpani nahka pinguldatakse pedaali abil või kaheksa häälestuskruviga. Timpaneid valmistatakse eri suurusega, et võimaldada suuremat hääleulatust. Väiksemad timpanid tekitavad kõrgemat heli, suuremad madalamat heli. Sümfooniaorkestris on enamasti kasutusel 2–5 timpanit. Neid mängitakse vilt- või flanellpäiste timpaninuiadega.

Kasutatud kirjandus:

Raimo Kangro „Pillilugu“ (Tallinn: Koolibri, 1995).

Vanemuise sümfooniaorkestri koosseis

Muusikajuht ja peadirigent Risto Joost

Orkestri kontsertmeister Kristel Eeroja-Põldoja

I viiul Liam Keneally, Andri Annus, Sanita Salmane, Susann-Elisabeth Kisla,
Maria Lepnurm, Vitalij Regensperger, Toomas Hendrik Ellervee, Anne Vellomäe, Laura Kuusma

II viiul Vlad Câmpean, Laura Miilius-Koddanipork, Sirli Laanesaar, Silja Câmpean,
Žanna Toptši, Hille Niilisk-Rees, Juan Jose Restrepo Duarte, Triinu Raudver

Viola Kadri Rehema, Svetlana Nukka, Hanno-Mait Maadra, Daria Motovilova, Tiina Enniko

Tšello Lauri Sõõro, Camillo Cabassi, Heli Ilumets,
Olga Raudonen, Marina Peleševa, Kristaps Grinbergs

Kontrabass Linda Viller, Aivar Eimra, Jaanus Roosileht, Rena Selliov, Hanna-Ingrid Nurm

Flööt Kerstin Laanemets, Marion Strandberg, Heili Mägi

Oboe Anna Šulitšenko, Anastasiia Cherniak, Maimu Kaarde

Klarnet Margus Vahemets, Tõnu Kalm

Fagott Kulvo Tamra, Johanna Tuvi

Trompet Priit Rusalepp, Karl Vakker

Metsasarv Kreete Perandi, Daniels Sabanskis,
Urmas Himma, Richard Tamra, Kristiina Luik, Marie Jaksman

Tromboon Rain Kotov, Laura Muceniece

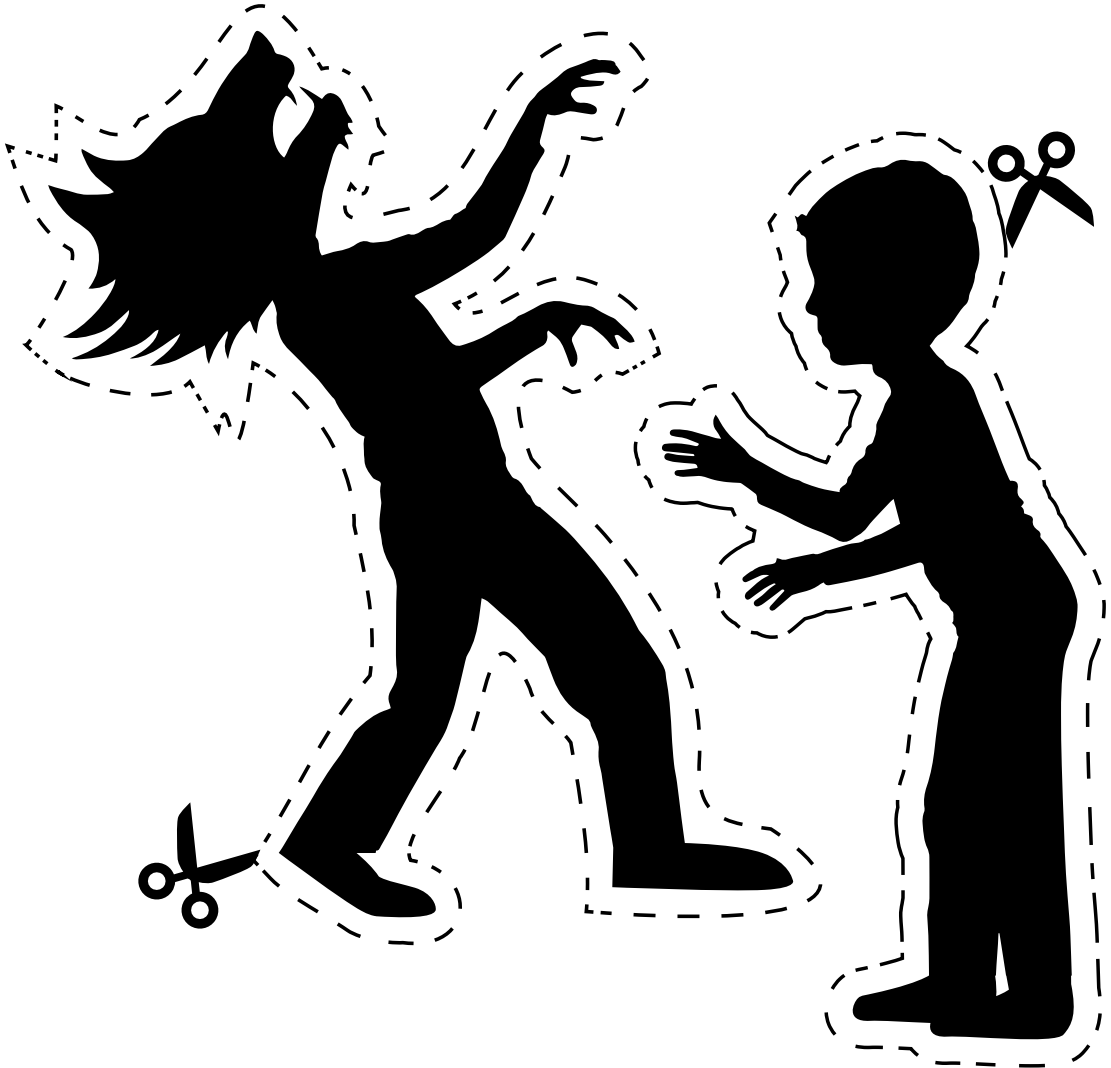
Löökkriistad Adam Jeffrey, Alessandro Beco, Ilmar Varjun, Marcelo Ricardo

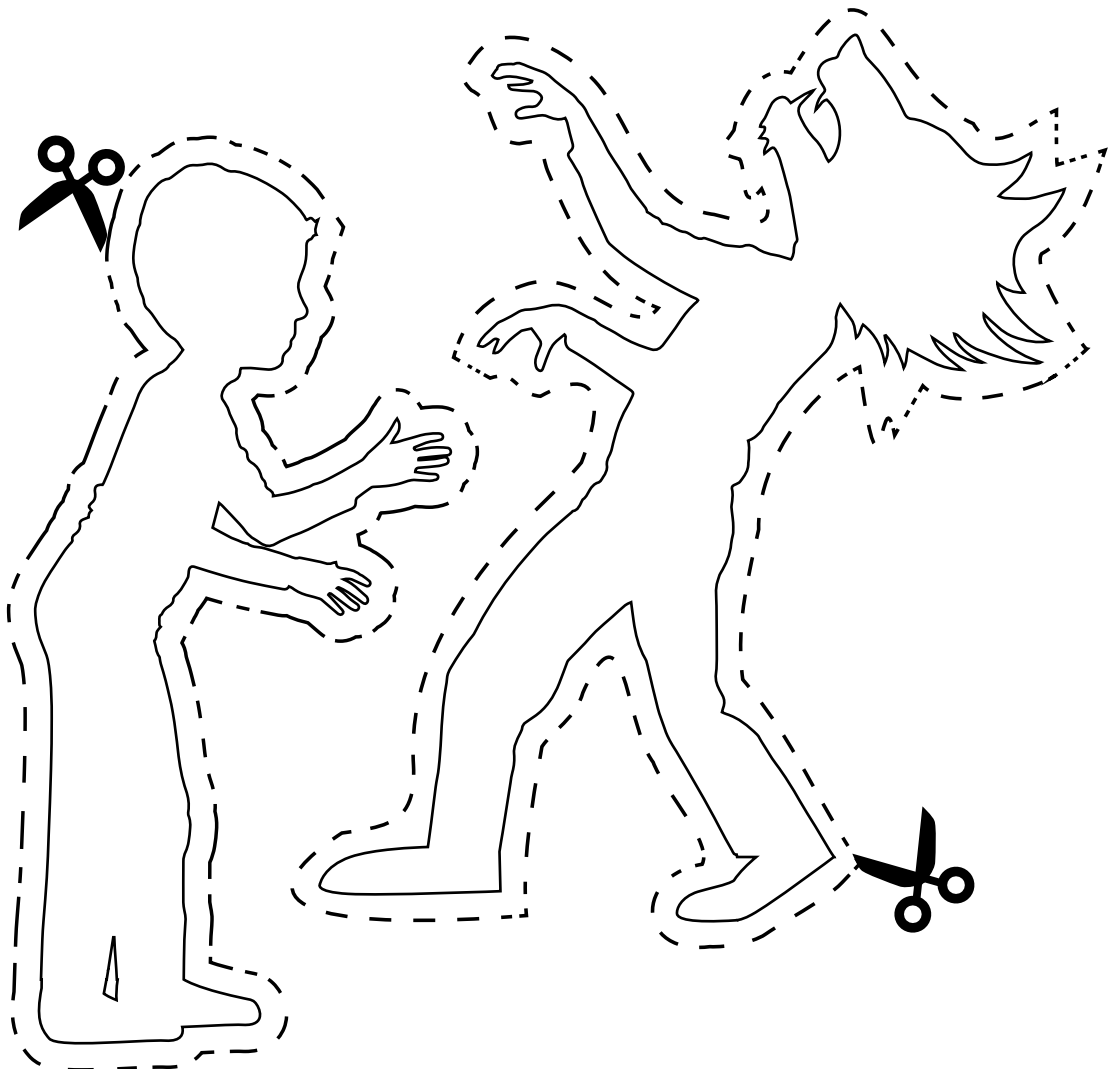
Orkestri lavameistrid Kalev Helmoja, Erik Ivar Haav

Kava koostas Kerttu Piliste

Kava kujundas Katrin Leement

Kavalehe ja plakati jaoks pildistas Maris Savik

Emakeelne kultuur on hindamatu väärtus.

30. detsembril 2006 asutasime Vanemuise Fondi,
et hoida ja toetada Eesti teatrikunsti.
Lubame hea seista fondi käekäigu eest

Olga Aasav, Kalev Kase, Mart Avarmaa, Tartu linn

Vanemuise Fond on loodud teatri töötajate erialase arengu ja koolituse toetuseks. Fondi on võimalik teha annetusi:

SA Tartu Kultuurkapital / Swedbank IBAN: EE092200221011379347, SWIFT: HABAE2X /

SEB Pank IBAN: EE251010102052050006, SWIFT: EEUH22X

Märksõna: VANEMUISE FOND

Suur aitäh teile Vanemuise fondi poolt:

Olga Aasav, Andrus Ansip, Mart Avarmaa, Alar Kroodo,
Kalev Kase, Mati Kermas, Eero Timmermann,
Tartu linn, Vanemuise advendikontserdil annetajad

Teatri peatoetaja

Aasta toetaja

Koostööpartner

Suvekontserdi peatoetaja

Ametlik hotellipartner

TARTU

KULTUURIMINISTEERIUM

Kanname elamusi

Kõige mõnusam aeg ootab

 TALLINK

vanemuine.ee